

Nepodplatni se dopisi ne štakaju. Pripadaju na planu listu... svaki redak... 60 rub. za svaki redak... 5 rub. ili u slučaju opatovanja... 2 rub. za svaki redak... 1 rub. za svaki redak...

NAŠA SLOGA

Izlati svakog četvrtka... Dopisi se novčadaju ako... Nobiljgovani listovi se naprimaju... Predplata se poštarinom stoji... Razmjerno for. 2/3 i na pol god. Iznos cenzurno više poštarina.

Poučni, gospodarski i politički list.

Slógom rastu male stvari, a sloga sve pokrve. Nar. Pos.

Valutni zakoni.

Priobučujemo ovim najznamenitije ustanove valutnih zakona.

Prvim zakonom ustanovljuje se vrijednost kruna. Na mjesto dosadašnje austrijske vrijednosti stupa slatna vrijednost, koje računaka jednota je kruna. Kruna se dieli u sto helera. Zomaljski slatni novci kovati će se iz smjese, u kojoj će biti devet diela slata i jedan dio bakra. Od zomaljskih slatnih novaca će se kovati: komadi od dva deset kruna i komadi od deset kruna. Ti slatni novci nosit će na jednoj strani poprsnu sliku Njegova Veličanstva cesara i kralja, na drugoj cesarskoga orla sa oznakom vrijednosti 20, odnosno 10 cor. (kruna), kao što i godinu kovanja. Napis na njih, shodno skrćenju, ima glasiiti: „Franciscus Josephus I. D. G. Imperator Austriae, Rex Bohemiae, Galiciae, Illyriae etc. et Apostolicus Rex Hungariae“. To znači: Franjo Josip I. M. B. (Milošću Božjom) cesar austrijski, kralj česki, galicijeki, ilirski itd. i apostolski kralj ugaraki. Obod biti će gladak, na kojemu će, na komadima od dvadeset kruna biti urezane riječi: „viribus unitis“ (sjedinenjima silami), a na komadima od 10 kruna, biti urezan napis. Novci od dvadeset kruna bit će u promjeru dugi 21 milimetar, novci od deset kruna 19 milimetara.

Novac, koji se izrablji i izgubi propisanu težinu, ima država na svoj račun uzeti, da ga prolje. U tu svrhu dužne su sve države i druge javno blagajne uvijek primiti ga u potpunju vrijednosti, i putem ardešnje c. kr. blagajne u Beču poslati c. kr. glavnomu novčanomu uredu. Novce, koji izgube propisanu težinu drugim kojim načinom nego li običnim kolanjem, primiti će također države i druge javne blagajne uz odplatu pripadajuće autarjne vrijednosti, te će s njimi postupati kao sa izrabljenim.

Zomaljski slatni novci kovati će se na račun države. Komade po dvadeset kruna može se kovati i na račun privatnih osoba, al samo u toliko, u koliko nije c. kr. novčani uređ zabavljen s kovanjem za državu. Naredbom će se ustanoviti, koliko će se plaćati za takovo privatno kovanje.

Osim naznačenih zomaljskih slatnih novaca, kovati će se kao i do sada austrijski dukati iz finoga zlata kao novci za trgovinu.

Zlatni novci, uvedeni zakonom 9. marca 1870. po osam i četiri forinta, neće se već kovati. Zomaljski srebrni novci, kovani na temelju cesarskoga patenta od 10. septembra 1857. po 2 forinta, 1 forint, 1/2 forinta austr. vrijed. ostaju do daljnje naredbe u kolanju; i imadu jih učimati državno i ostale javne blagajne kao i privatno osobe. Ti srebrni novci po 2 forinta valjaju 4 kruna, po 1 forint 2 kruna, po četvrtini (dvadesetpetica) 50 helera.

Osim zomaljskih slatnih novaca kovati će se sljedeći novci vrijednosti kruna: iz srebra komadi jedno kruna; iz nikla komadi po 20 helera i komadi po 10 helera; iz mjedi (brona) komadi po 2 helera i komadi po 1 heler.

Napisi na srebrnih komadima po jednu krunu bit će onakvi, kao što na onih po 20 kruna.

Novci iz nikla kovati će se iz čistoga nikla. Na jednoj strani tih novaca bit će cesarski orao, na drugoj oznaka vrijednosti i godina kovanja. Obod biti će izrezan. Promjer komada po 20 helera bit će dug 21 milimetar, a onih po 10 helera 19 milimetara.

Kad se bude uvelo te novce iz nikla, onda će se pobrati dosadašnje dvadesetice, desetice i petice austrijske vrijednosti. Naredbom putem će se ustanoviti, kada će se novce iz nikla kovati i uvesti, i kada

dosadašnje dvadesetice, desetice i petice austrijske vrijednosti povući.

Novci iz mjedi kovati će se iz smjese sastojede iz 95 diela bakra 4 diela kositra (cinka) i diela tutije (cinka).

Na jednoj strani bit će cesarski orao, na drugoj oznaka vrijednosti i godina kovanja. Obod bit će gladak.

Naredbom putem će se ustanoviti, kada će se te novce kovati i uvesti, i kada dosadašnje bakrene novce austrijske vrijednosti povući.

Srebrni i bakroni drobiti-novci austrijske vrijednosti, kovani usled odnosnih zakona od godine 1857. do 1891., imadu ostati u kolanju dok nebude naredjeno, da se jih naredbom putem povuče.

Do tad vrijedi dvadesetica 40 helera, desetica 20 helera, petica 10 helera, komad od 4 novčića 8 helera, 1 novčić 2 helera, pol novčića 1 heler.

Papirnatu novcu austrijske vrijednosti ima se također, dok se ga nepovuču, primiti koli kod svih državnih i javnih blagajna, toli od zasobnika, i to tako, da se svaki forint austrijske vrijednosti računa za dvie kruna.

Posebni zakoni bit će ustanovljeno, kad će se morat obvezatno računati po vrijednosti kruna. Ipak moć će služiti po njihovoj volji odmah, šim ovaj zakon u krieopost stupi, plaćati po vrijednosti kruna, i to tako, da će komad od 20 kruna vrijediti 10 forinti, a komad od 10 kruna 5 forinti austrijske vrijednosti. To isto valja i za komade od 1 kruno, te za niklove i broncaste novce, i to tako, da će se računati 1 kruna za 50 novčića, komad od 20 helera za 10 novčića, komad od 10 helera za 5 novčića, komad od 2 helera za 1 novčić i komad od 1 helera za pol novčića austrijske vrijednote.

Tooliko iz prvoga zakona. Glavne ustanove drugih odnosnih zakona donijeti ćemo sljedeći put.

Spinčićeva afera pred carevinskim viećem.

(Nastavak).

Zastupnik Zucker može samo to kazati, da ministrov govor nije bio kadar izbrisati neugodnoga utiska, koji je obuzeo knoću zbog osude zastupnika Spinčića.

Zastupnik dr. Bureuther ulaže svoj prosvjed proti vladinom postupku. Cielji je taj slučaj komad kabinetskoga pravosudja. (Živa istina!) U ime svojih pristauca mora prosvjedovati proti postupku ministra nastave i izjaviti, da će glasovati, noku sa Pacčakov prodlog uputi odboru.

Zastupnik dr. Lu eger upućuje ministra Gautsche, da zastupnici imadu pravo kritizirati njegovo djelovanje, dođim su pozvani biraci, da kritiziraju djelovanje svojih zastupnika, nipošto pako ministri. Gospodina ministar kazao je, da netrpi nikakve kritike (Smjeh na skrajnoj ljevici), nu mi imamo pravo kritizirati ga (Tako jo!), jer kad nebismo imali toga prava, tad bi boljo bilo, da idemo svi skupa doma, i da pristeditimo austrijskim narodom troškove za naše dnovnice. (Tako jo! na skrajnoj ljevici i na desnici!) Mi imamo pravo i dužnost kritizirati ne samo svakoga ministra, već i sve više činovnike i koga nam drago. (Živahno odobravanje na skrajnoj ljevici i desnici.) Gospodin ministar rekao je nadalje, da neće dopustiti, da se unasa u školu politika i da udjeliti mute mir. Nu, ja mislim, gospodo moje, da g. Spinčić nije agitirao ni proti ni za školu, a u Zagrebu nobijaše govora o školi. Ali ja pitam njegovu prouzvišenost: tko muti mir? Zar onaj, koji se, zauzimlje za prava svoga naroda, koji brani ta prava; ter je zaštitnikom svojoj braći proti ne-

pravdi, ili ruši mir onaj, koji svojevolutno i nasilno tlači drugi narod? (Živahno odobravanje na skrajnoj ljevici i na desnici.) Mir ruši onaj, koji postupa tako proti drugomu narodu (Zast. Brzard: vlada zaat. Vašaty: ministar Gautsch!) a da je u tom slučaju jedino vlada kriva, što neima mira ili što je narušen, jasno je doista svakomu, koji pozna odnošaje u Istri, Trstu itd. (Živahno odobravanje na skrajnoj ljevici i desnici. Zast. Vašaty: jedino vlada!) U ostalom mislim, da mora svatko, koji znado što treba Austriji i što je ona tamo doli u Istri i Trstu, odlučno pristati uz Hrvato i Slovence, koji u istinu brane cesarstvo proti onim tešnjam, koje idu za tim, da se one pokrajine odciepe od Austrije. (Živahno odobravanje i pleskanje na skrajnoj ljevici i desnici. — Zast. Vašaty: to vladi nemirisi!) Ministar Gautsch pozivlje se na jednoglasnu odluku disciplinarne komisije, nu tu jednoglasnost je lahko postići; kad se znade, tko zasjedat u takovih komisijah. Da imadom pred sobom ministra, koji bi rekao: ja nemogu trpiti profesora Spinčića, koji mi buni Hrvate, te ovi neće da više slušaju Talijane kako se pristoji (Veselje) — noka bude, to bi bio ministar. Ali ako dođe ministar te reče: sve se je obavilo u najboljem redu, tu nebijaše neprijateljstva proti ikojoj dardnosti ili stranki, te ako se čita odluka, kojom se odpravlja iz službe profesora Spinčića radi tobožnjega govora u Zagrebu i zbog njegovih agitacija, pak se mora reći: to je nevjerovatno licumjerstvo, koje osaromuje upravo svako pravno čuvstvo. (Odobravanje na skrajnoj ljevici i desnici. Podpredsjednik zvonu opetovno. Govorniku pleskaju opet na skrajnoj ljevici i na desnici.)

Podpredsjednik Kathrein pozivlje govornika na red radi riječi: nevjerovatno licumjerstvo. (Oho i nakliči, odobravanje i pleskanje na skrajnoj ljevici i desnici. — Zast. Brzard: zašto se to nemože kazati? — Zast. Vašaty: taj izraz rabilo se jur često. — Zast. Pernerstorfer: to nevalja biti tako ćutljivimi.)

Zastupnik dr. Lu eger reče daljo: Kad bi bilo istinito, da bijaše u dotičnih govorih gosp. zastupnika Spinčića — nipošto kako je njeg. prouzvišenost g. ministar izgovarao profesora Spinčića — (Tako jo! na skrajnoj ljevici i desnici), jer kad jo on govorio u Zagrebu, nije to učinio kao profesor, već kao zastupnik (To jo istina! na skrajnoj ljevici i desnici) — toliko na znanje njeg. prouzvišenosti milkiuistru nauke — da je istinito, da bijaše u govorih zastupnika Spinčića izražena težnja proti otlokupnosti države ili proti državnomu sustavu — dakle tako roku volezidajnička, tad bi bilo moralo sudbeno postupati proti zastupniku Spinčiću državno odvjetništvo (Tako jo! na skrajnoj ljevici i desnici). Zahtjev, da se izruči sudbenom progonostru zastupnika Spinčića bio bi došao amo na carsvinsko viedo, a mi bismo bili odlučili, imado li se ga predati sudu ili ne. Nu njegova prouzvišenost gospodin ministar znajud, da se nebi bilo ovdje našio nikoga, koji bi bio glasovao za to, da se izruči sudu zastupnika Spinčića, postupa je proti njomu disciplinarno. (Povljudivanje na skrajnoj ljevici i desnici.) Ali ja kažom g. ministru nauke u lice, da imadu pravo prosudjivati, da li je poživajna kakvom isjavom volezidaja, sudovi, nipošto disciplinarne komisije. (Tako jo! na skrajnoj ljevici i desnici). Kod sudova na razpravu javno, kod disciplinarnih komisijah tajno. U našem slučaju prozrieli su zakon i jasno povriedili prava člana ove visoke kuće. (Odobravanje i pleskanje na skrajnoj ljevici i desnici.)

(Konao sledi).

Viesti iz metropole tske.

Piše A. K. Zagreb, na Jakovljevo 1892. IV.

U priostalnici Hrvata kao i drugdje u svijetu (osim u kuppeljima) nastala je t. sv. „mrtva sezona“ (anison morte). Škola se niže i srednje zavrijlo; samo na hrvatske sveučilištu traju još državni izpitni i rigorosi do konca ovoga mjeseca. Taj troba u „znojju lica svoga“ sticat državne diplome, jer „o mucu grozdovi viso“ rekao je udođoj so mladožji vrli njen prijatelj pokojni starina Fran Kurelac. I to će svto do mala svršiti, pa tad i mladož najvišega hrvatskoga učovnog zavoda većinom ostavlja liepu hrvatsku priostalnicu, da „procul negolice“ (daleko od rada, napora) provede u odmoru krasno dane praznika.

Neka hrvatska sveučilišna omladina, u koj se godj kraj krene svojim kućam, poput druge, naredito česke, talijanske, mađjarske, rumunjske, francuske sveučilišne omladine radi med narodom o probudjenju narodne svijesti, o idealnih čovječanstva u obće, a nas Hrvata napose, pa čemo do skora ukrcahnuti na bolji, sretniji život, onaki, kaki nam se prikazuje u mnogih, liepih odesojih naše tieudletne junačke poviesti...

Saborsko zasjedanje u priostalnici „savozničkog“ nam naroda u Pešti odgodjeno je; istotako u Beču; u Zagrebu smo ovo pred otvorenjem novoga saborskoga zasjedanja potgodinje periodu (1892.—1897.), koje podinlje 4. agusta o. g. Čini se, da će se taj samo ovjeroviti novoizabrani zastupnici, da će se konstituirati sabor (t. j. izabrati predsjednik, podpredsjednik, bilježnici i drugi funkcionari), pa da će so tada po svoji prilici sabor odgoditi do pod konac septembra t. g., kad imadu doći u sabor na pretres mnoge zakonske osnove u svih područjih našega „autonomnoga“ života, u području naime uprave, pravosudja a veli se i školstva. Tu saborsku djelatnost a nekome znatiželjom očekujemo; o da dočekamo što korisna po naš hrvatski narod!

Listino za gradeke izbora izložene su već ovo od desetak dana, pa so revno doprinose reklamacije. Očekujemo a velikom napetošću izpadak zagrebških gradskih izbora, koji će se 8—16 agusta obaviti. Opozicije su se složile na zajednički rad, pa dno dobri Boga nam dobri čas po svetu narodnu stvar! Noka nam budu ovdje na pamoti riječi umnoga Ilirca: „Gdje se bratstva sraa složo i olovo plivat može.“ O izpadku gradskih izbora, koji bez dvojbe zanimaju i moraju zanimati sve Hrvate diljem poeiepnice naše majke Hrvatske, izvjestiti čemo vas pobliže u svojoj vrtime.

U posljednjem vrtime kao da so kod hrv. vlade radi o tome, da so promjeni naslov „jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti“ u nasov: „hrvatska“ akademija. Kad bi se radilo samo o promjeni tog dnas beznašnog imena, nebimo se toliko protivili, al da so inado ne dira u samoupravu, rad i djelatnost naučnu te znanstvenu korporacije; jer nasiv „jugoslavenski“ — kako smo već dođde i u našoj dičnoj „Slogi“ iztakli, nu ima danas ni u ma kojom pogledu za nas Hrvate nikakve vrijednosti. Ako naša dična sjezvarna braća Česi zovu svoju akademiju „českom“, Srbi „srbskom“, Mađjari „mađjarskom“ a i Bugari će valjda doakora imati svoju „bugarsku“ akademiju; pravo je da i naša hrvatska akademija bude hrvatskom. Kako dakle rekosmo, jedino naslov „hrvatska akademija“ pripada tomu našomu najvišemom znanstvenomu zavodu, jer je pojam „jugoslavenski“, kao i za-

atariji Miraki, mutan i suvišan, ne znači kod današnjega individualiziranja svakoga naroda ništa, a strani svijet teško će snasti, — kako to dobro iz isvanjskih novina znamo — što se pod tim izmišljenim uslovom imade razumijovati. Sve i svasta prije nego li ono, što je jedino naše.

U nas u Zagrebu mnogo se gradi. Imade do 50 novih zdanja, palača, javnih građevina, što no u toj mjeri ove godine podignute. Zagreb napreduje orijentacijom korakom, što osobito opažava onaj, koj na mahove — recimo svakih 5 godina posjeti tu našu biclu hrv. prijestolnicu. Biti će ona za koj decenij (desetleće) pravi velegrad; a tomu je naša hrv. prijestolnica svojim pravnim evropskim položajem i dostignućem doređeno, da je ona tako i u samom svjetlu hrvatskog duha.
Mandalić u gornjoj ilici pivo i rakosobitja hrvatskih poduzetnika (Pongrac, Turković, Kulmor i dr.), pa su pojedino zgrade već podignute do krova, a radnja će biti gotova do kasno jeseni. Sljedeće godine mogli bismo već piti naš domaći produkt piva, svakako jeftiniji i razmjerno (kasnije) bolji od onog, što no se k nama uvozi iz Beča, Graca i od drugdje. Imenito će to dobro doći nižim slojevom zagrebačkog stanovništva i djecađi, koje no smaje novaca za razmjerno preakupno hrv. vino, koje je ualld zarasnih losnih belisti gotovo na izdanku. I tom novom stečevinom će naša lipa prijestolnica u veliko napried koraknuti; šteta samo, što ta namisao nije već priavedena u život.

Važno je, da spomenemo, da će se prvim sgunstom ove godine svetđano otvoriti nova hrvatska kr. učiteljska škola u Medulićevoj ulici, koja je sad na gotova. To je prekrasna monumentalna zgrada, koja može liopo prietati us druge naše javno zgrade, kanoti: kr. hrv. obrtne škole (kojoj nasuprot je i sagrađena) sveučilišta, sokoške zgrade i zgrade gospodarskog društva i učiteljskoga doma itd., koje se sve palače nalaze u okrugu, u blizini, pa svojom vanjšinom inponiraju stranu.

Tom zgodom kod posvete zgrade učiteljske škole otvorit će se i izložba učila, koja će trajati od 1. septembra t. g. Biti će i opet — ko prošle godine u to doba kod jubilarne divne hrv. izložbe — dosta stranaca u Zagrebu, imenito učiteljskoga stališa iz svih krajeva, a držim u prvom redu našu prekovelobitku dalmatinsku braću i dične istarske Hrvate; najavljena je već oveća ekspediciija Čoha učitelja, profesora, građana, za koje se sprema liop, Hrvata dostojan doček. Čosi u prvom redu žele da se uvjere, da li smo i na tom polju mi Hrvati na jugu ono, što su oni na sjeveru — u kulturnom pogledu — imenito školesta, pa držimo za stalno, da ih nada neće ni u tom prevariti. Držimo, da će erpit ovdje najbolje uvjerenje o našoj moralnoj jačini i agilnosti, o kojih silah poglavito i ovisi napredak i procvat svakoga kulturnoga naroda.

O izložbi samoj pripisijlat ću Vam, gosp. uredniče, uzhitjeta li (izvolite, biti ćemo Vam harni. Op. ur.) Izcipivo izvještaje, jer držim, da će ta izložba u velike zanimati našo hrv. učitelje — borcu u krasnoj ali bjednoj Istri!

Franina i Jurina

Fr. Kaj bi rekla, da bit lica čuda prodano po Opatšćini?
Jur. Ja mislim, da nebuđe ni kupovni ni prodavni, kakaj je prepovedano kupovati i prodavati glase.
Fr. Istina je to, al svjedno će biti jednih i drugih.
Jur. Samo da jim se nobi dogodilo kako talijanskomu avokatu Sandrinu i drugie na Poinjanščini.

Fr. Vero červo otkro na to glodati i svakega kupovca i prodavca tužit, noka ga oblasti padepađu.
Jur. Prošio da prodaje svoju kosu.
Fr. Neka da, na ja je nekupis.
Jur. A pur si rekla niko vrime, da biš kupia jenu.
Fr. Sam mislia da, ma kad sam vidia, da je pofallo onoj „slata noj“ u Poreču u malo li 82.000 surini, sam se prestrasia te rogata beštije, jer znam, da bi me rovinasa.
Jur. Ni ona kriva ne, lego slabi pastiri.
Fr. Ki je da je, intanto milijari ni više.

Jur. Odkuda i kamo gonis tolike toware?
Fr. Kupia sam ih u Savičenti, a gonim ih u Kanfanar šarenjaku, jer će brzo držati „krmine“.
Jur. Ča mu je ki uora, da dela krmine?
Fr. Koliko znam ne, ma sam ga silša kantati niki „dan de profundis“, za Hrvati, jer da su sad svi mrtvi, odkad je on „poglavica“, i za to mi je narudbia, noka mu dopoljem najslinijoga blaga, da budu „krmine“ sine za „prtvimi Hrvati“.

Jur. Ma pur se bojim, da će ostati kemu kakov bokun u gutu.
Fr. Ja se ufam, da će, svakomu, a onem, ki nam grob kopaju, najveći.
Jur. Sad će se lahko nositi tršćanska „šatorala“ po gospoaki.
Fr. Kako to, ja znam, da je bila do sad siromasna?

Jur. Ma sad je drugače; na Puljšćini je našla prave aventora. Prašćidnto će njoj pošiljati u krpanje haljine popovake; študente će njoj pošiljati harte pismoznanske, Štrašoldo će si naručiti „trovaniti“ za se i za fameju, a jednoga za pre Zvana, a Šandrin tolike klabuke ala surlana.
Fr. Ma sad je drugače; na Puljšćini je našla prave aventora. Prašćidnto će njoj pošiljati u krpanje haljine popovake; študente će njoj pošiljati harte pismoznanske, Štrašoldo će si naručiti „trovaniti“ za se i za fameju, a jednoga za pre Zvana, a Šandrin tolike klabuke ala surlana.

Fr. Nekemu va Bršljanovce da je jako drago, da je to jedanput već šinilo.
Jur. Zato da će valje dat delat kapolieu va menđrače na zavitke va grad.
Fr. Ter je već doba, kad smo pred deset let za nju složili.
Jur. Te bit sada beći dupli, pak će bit lepša.
Fr. A tako ja!

Fr. Si kropil ti ovega leta?
Jur. Sam poboška već drugi put, zaš vidim, da je bolje.
Fr. To ti nesmrđi vitriol po hrvatskem?
Jur. Dragi ti, pustli me da; ja sam misiel, da sam najnemoji, pak ima jih nemojeih od mane, od koh sam se pustil prva leta za nos poljat.
Fr. Bi njih malo sameh poškoprit, da njim te muhi s glavi gredu.
Jur. Al poslat v Italiju i Francu, da vido zaš tamo škrope i ako tamo po hrvatskem emrde.
Fr. Diše baš po vine, ako ga očuvaju od napaati, ka zadnja leta na njega pribaja.

Različite viesti.

Diocezanske viesti. Dno 24. 25. i 26. julija redjeni bijahu za svećenike ali-dieci bogoslovi: g. Josip Elsnic, g. Ladislav Havel, g. Ivan Marchio, g. Ivan Schiffer i g. Josip Skalaky.
Dno 12. julija preminuo je veleđ. g. Matej Mikuš, župnik u Draguču. Počiva u miru!
† Vinko Dubrović. Iz Kastva stize nam juđer prezalostna viest, da je tamo preminuo prekjuber dne 2. t. mj. nakon duga i teške bolesti providjen svetotajsvi za umiruće veleđ. g. Vinko Dubrović umirovljeni svećenik tršćanske-koparske biskupije. Ova tužna viest novilisti će svakoga, koji je poznavao previednoga Vinka, i koji je ikada s njim posla imao.
Pokojniki rodio se god. 1832. u selu Mihotiči, občina Kastav, od kmetskijh roditelja. Pušču školu polazio je doma, gimnaziju u Senju, a bogoslovje u Gorici. God. 1866. bijaše radjen za svećenika, to je od tada pak sve do pried dvie godine službovao većinom kao kapelan u Sovinjaku, na Zvončoj i u Sv. Mateju. Pred kakve dvie godine počeo je slabiti, a jer se je čutio za točku službu u Sv. Mateju preslabim, zamolio je i zadobio mirovinu, te se nastanio u Kastvu. Tuj je pomagao bradi svećenikom, dok mu silu dopustiše, dičelo sv. sakramente, propovedajuć i po-

sjočujuć bolostniko. Kao odbornik „Bratovštine hrvatskih ljudi u Istri“ promicao je zborom i tvorom nješioe probitke, to je u obće svuda i svagdje nastojao; za zadovolji dužnostim „svetopika i redoljuba“. U pokojniku gubi naša biskupija vriednoga svećenika, hrvatski pak šćititoga redoljuba, njegovu rodbina plemenitoga dobročinitelja a prijatelja iskronoga i dobrega druga. Žalost što nemožemo baciti gradion zamije na lios miloga sujedna prijatelja, klišemo mu iz dna bolne; duše: Počivaj sladko šćestiti Vjencu!

Imenovanje i promjenice. Sudbeni pristav u Buzetu g. dr. Ivan Gršković je imenovan bijaše sudcom u Krku, gdje je jur nastupio svoju službu.
Sudac u Krku g. Fiogol promjenid bijaše u Monfalcon; sudac u Čerwinjanu g. Czermak promjenid je u Kopar; u Čerwinjan dolazi za sudca g. Lion.
Pouzdanica profesor i zastupniku Spindiču. Iz Siska nam javlja prijatelj, da je 100 najuglednijih građana rodoljubnog grada Siska podpisalo i odpremito pouzdanicu našem Spindiču.

Mi smo takovih pouzdanica primili u svojoj vrime s raznih strana naše domovine više, al je a poznatih razloga objelodniti nemožemo. Nađi će se i tomu vrime i mjesto.
Zadnja zapljena. Zadnji broj našoga lista bio je zapljenjen radi govora profesora i zastupnika g. Vjekoslava Spindiča, što ga je izrekao na svoju obranu pred carevinskim sudietom.

Ta zapljena iznanadila nas je do skrajnosti, pošto su taj isti govor od riječi do riječi donele i mnoge druge novine hrvatske i slavonske, dapače i u samom Primorju. Što bijaše dakle drugom dozvoljeno, nepodustije nam.
Potužit se moramo opet na sam način zapljene. List smo poslali na cenzuru u 11 sati prije podno a zaplenišo nam ga u 4 sata poslie podne — dakle poslie 5 sati — pošto bijaše list dotiskan i sa poštu priredjen. Drugoga izdanja nismo mogli prirediti, jer bijaše zapljenjeni šlanak probišran i njojki dijelovi lista razloženi. Da ođstetimo ponešto naše čitatelje, dodali smo današnjemu broju prilog.

Izbor u delegaciju. U zadnjoj sjednici carevinskoga vieda biralo se zastupniko avih zemalja, zastupanih u carevinskom viedu, u delegaciju. Kako je poznato zastupane su u delegaciji sve pokrajine ove polde države, došim bira ugareki sabor za sebe svoju delegaciju. Na svaku pokrajinu odpada atalan broj delegata.

Našu pokrajinu — Istru zastupali su uvijek od sada talijanski zastupnici u delegaciji. Ovo je prvi put, da će ju zastupati naš zastupnik, dični prof. Spindič.
Glasalo se, da će se možda svi istarski zastupnici složiti u izboru delegata i zamjenika t. j. da će birati jednom Hrvata, drugi put Talijana, nu do toga nije došlo. Birali su svi četiri po dva puta t. j. Talijani svoje a Hrvati svoje, ali izabran nebijaše niko, jer bijahu glasovi razpolovljeni; Tad je imala odlučiti kooka i ona je odlučila za Hrvata zastupnika Spindiča. Ito se je tako kookom birao i zamjenik delegata, to je kooka pala za zastupnika dra. Laginju. Tako je izabran naš delegat i zamjenik nu. Istra je dakle biti zastupana, kako pravica zahtjeva, u delegaciji po jednomu zastupniku Hrvatu.

Za Goričku bijaše izabran delegatom zastupnik dr. Gregorčić a zamjenikom mu prof. Alfred Coronini, dakle obojica zastupnici slovenske stranke.
Za Dalmaciju izabran je delegatom dr. Klaić a zamjenikom mu dr. Bulat.
Za Trst Luzatto kao delegat a Burgstaller kao zamjenik.
Za Kranjku delegat zastupnik Kušar a zamjenik zastupnik Klun.

Delegaciji easteju se ovo godinu u Buda-Pušti, i to pod konac septembra. Izstupio iz uredništva. U zadnjem broju „Il Diritto Croato“ čitamo, da je izstupio iz uredništva toga vriednoga lista njegov suradnik g. Sabić, koji je bio u uredništvu od postanka lista. Uredništvo našega puljskoga druga gubi izstupom g. Sabića tako izvratnu silu, da će mu jedva dostojna zamjenika nađi. Gosp. Sabić je izuđeni pravnik, to se kanl od sada posvetiti posvo svojoj struci. Bilo mu sretno!

Radi preobliina gradiva morali smo za danas izpustiti dalje viesti o obđinakah izborih u Vižinadi.
Zemaljski kapetan na obhodu. Čitamo u glasilu zemaljskoga odbora „L' Istrina“ dne 23. pr. mj. da je bio zemaljski kapetan g. M. Campitelli dne 18. pr. mj. u Ospu, občina Dolina. Gospodin kapetan našao se vrlo nezadovoljnim radi škole i

radi zanemarenosti občino. Poročki-ka piše, da se školom nemože ići dalje ovako a Osp da nezmaje. Dalje ostati pod upravom mjestnoe občine Dolina. Dno 20. pr. mj. bio je g. kapetan u Balah, gdje bijaše sjejava dočkan, svečano pogobeno, dapač u dično hrvatskom selu Kermed od seljak pesnjajem puška primljen, dođim ga je u Balah školska mladež pjevanjom i glaznom stikom počastila.

U Balah dakle silno veselo i sjajno svečanost, a u Ospu sve mirno i tihokana u sred gluhe noći! Neloži li možda u to komadić nezadovoljstva gosp. kapetana rad Ospa? Poročka „placiarica“ mogla bi u tom štogod pobliže izbrbljati.

Iz Toplovcva nam pišu, da je o. k. zemaljsko školsko viede dozvolilo „samotijemiu d. g. kapelanu, da otvori pomoćnu pučku hrvatsku školu. Protiv tomu su se opiralo mjestne i kotarske školske oblasti. Zato? Pitajto jih — čudno al istinito. Zar da nomaju kmetska djeca pravo do škole? Zar da bude za nje esmo plug i motika? Školu je otvorio d. g. kapelan odmah u ponedjeljak 25. pr. mj. sa službom božjom.

Premda su o. k. školske oblasti već po dva put obavjotšeno na nezakonitost, što u Grižnjaskoj občini jedan prosti postolar djecu podučaje, sasvim tim u toj nezakonitosti napreduju; upozorujemo o. k. školske oblasti, da na put stanu takovim nezakonitostim. Uzgajati mladež nije svakomu postolaru dopušteno.

Svuda jednaki. Prigodom proračunake razpravo o školskoj zakladi navalio je u zadnjem zasjedanju u Poreču prijednik dr. Clea, a na hrvatske knjige za pučke škole — no, ga to, što bi bilo šće — već radi toga, što istarski Talijani neimaju takovih. Donucirao je hrvatske knjige, da postigne popravek talijanskih školskih knjiga i da se briše iz hrvatskih ono, što je u njih dobra.

U sjednici carevinskoga vieda od dne 21. t. m. podnio je talijanski zastupnik Bartoli interpelaciju na ministra trgovine u pitanju jezika na državnoj željeznici u Istri. Tomu gospodinu jest zazorno, što je opazio na voznih kartah „la parola slava „Osobu“ i „Pazin“ i što izdavaju negdje popratnice u njemačkom i slovenskom jeziku.

Gosp. zastupnik nije se zadovoljio tim, da traži talijanskom jeziku ono mjesto, koje ga ide kano drugi zemaljski jezik, već se i on dao na obuzbe. Za njega je povrieda državnih temeljnih zakona, dapače uvrieda talijanskoga čuvstva, „što je naravno tuđi dijalekt“ u željezničke polioe, to zahtjeva od ministra trgovine, da se ukini čim prije to zloporabe i da se više neopetuju. Za gosp. zastupnika je hrvatski ili slovenski jezik u Istri „tuđi dijalekt“. Ma bravo! gosp. zastupniče. Gdje ste naučili toliku mudrost? Pozivljete se na čl. 19. državnih temeljnih zakona, po kojem su sve narodnosti, dočino avi jezici ravnoopravni u školi, u javnom životu itd. a vi nazivljete hrvatski ili slovenski jezik „tuđim dijalektom“ u Istri, gdje se služe tim jezikom dvie trećine svoga puštanstva i pokrajino. Pak da niste avi i svuda jednaki!

Novi trgovac sa glasovi. Dno 21. pr. mj. stajao je pred zemaljskim sudom na obtuženčkoj klipi dostojan drug glasovitih trgovaca sa glasovi: dra. Sandrina sada odvjetnika u Buzetu i dična nu druga Andrijo Marchio iz Kopra.

Evo kako se stvar dogodila: Dno 21. oktobra 1891. bijašu izbori fiducijara u Gažonu za občinu Pomjan. Bijaše to naimo naknadni izbor za carevinsko viede, pošto su g. Tomaža Vergottini-a iz Beča doma poslali.

Izboru predjedaju je o. k. kotarski kapetan iz Kopra g. pl. Schaffenhauer. Drugi dan dobije kotarski kapetan piamenu prijavu, da je seljak Ivan Nemoao pokojnik Andrijo, 44 god. star iz Planjave, pristao talijansko stranku (Prilog službenomu listu primorske vlade, „L' Adria“ kaže: „appartenente al partito istrian“) glasovao dva puta, t. j. prvi put za sebe, a kasnije predstavio se izbornoj komisiji pod imenom Grgur Nemoao pok. Kuzme, to je i pod tim imenom glasovao.

Kapetan ju dao povešiti istragu, koja je potvrdila prijavu. Obtuženi je svoje nedjele tajjo pred sudom, izgovarajuć es tim, da nozna o tomu ništa, jer da bijaše posvo pijan.

Svjedool dokazao pako, da tomu nije tako, već da je triezan i znajuđ što radi, glasovao dva puta.

Na temelju toga oduđio ga sud na mjesec dana zatvora.

Mi želimo zavedenoga seljaka, koji je bez dvojbe podkupljen bio od talijanske stranke, koja je zavela i nesretnoga Furjana...

Kod izbora fiducijara u Gažanu pobijedila je talijanska stranka. Izabrano bijaše 18 fiducijara, koji su glasovali za barona...

U ostalom nebijahu samo dvojica kupljeni od talijanske stranke, već ih bijaše ukupnih bez dvojbe polovica, ali u sretno objegli ispod ruke pravice...

Proti izboru zastupnika dra. Laginje izložili su Talijani protest na carevinsko vijeće. Verifikacijom na odobru dođi će lubro bez dvojbe glasoviti izbor fiducijara u Pomjanu.

Lakrdijaši i jošta imate obrasa ulagati protoste proti našim izborom! Iz Opatija pišaru nam 25. Julija. Nije čudo, što je naše glavarstvo kratilo našim propis izborne liste...

Pogriješaka u listi imade svakojake, koje se kazati, da je sva lista pokvarena. Pogriješena su imena, prezimena živućih i njihovih pok. roditelja; biraca je izpuštenih, nešenih, koji nemadu pravo; unesenih u tu listu tjelo mjesto u drugo, osobito onih, koji ih morali biti u prvom tjelu uneseni su u drugo; pogriješaka imade kod suposjednika; nješen je onaj, koj je odsutan ili bolestan, a pušten njegov suposjednik, koj je zdrav i od kuće; pogriješaka imade osobito u onih odobćinah, gje su skoro izključivo naši biraci.

Proti listi podnešene su danas mnogorojne pritužbe (reklami) na obč. glavarstvo; one su osvjedočile o pokvarenosti listi i c. k. kaptana išao je g. Oršić osobno u Poreč, da se proti tomu potuži; c. k. poglavar nije mogao dakako ništa proti tomu već je samo uvjetovao, nek se na vrijeme pritužbu podnese upravio ga na c. k. porezni ured u Motovnu. Pritužbu se nadalje, da lista, koju su prešli nebijahu potvrđena od obč. glavara, te se je bojati dakle, da se bude glasovalo po drugoj listi; kaptan ga osvjedočavao, da to ne čini ništa, da će on već puti, da se bude zakon točno vršio; da vidno dakle što će biti. Iz podobćina dolaze novi vijesti, da su obćinari silno ogorčeni stoga, što su njihova imena pokvarena; stoga su ođeli naši seljaci osobito u Gradinu i Topovcu, da će svi složno za jedne predložnike glasovati; nadamo se, da neće zaostati ni vrli dolini.

Mikulčić iz Gradina, da neće sobom doći niti jednog glasa, dapače isti njegovati i sin, da mu zamjerju što je krcuovo s ovom stazom; tko nije sasvim slipe i neuk, neće uvjediti separiju gospodsku. Bašćani nisu Istrani! Nedavno pobili istarski mornari sa talijanskim na Rieči. Istarski list „La Gazzetta di Venezia“ pišuće o tom, kaže, da su se pobili talijanski mornari sa istarskim u uvidronja njihovih ladja u kanalu u čino.

Ogorčena poročka „babica“ nad tim, je njezina mletačka sestrica ubrojila člane među istarske mornare, okročila kano da ju je zmija ljuticia ugrizla, te je „opravdanom“ gojvju dovikuje talijanskim sestri, da su Bašćani stanovnici na Krku, o taj otok nu spada ka geodoljki, već samo k upravnoj Istri; Bašćani dakle da nisu Istrani. Naslov dopisju u istakom listu da je slabo uporabljen, zriedja „l'amor proprio degli Istriani“

(samoljublje Istrana). Čudnovato je — uključujuću bolno porečki list — da uredništvo mletačkoga lista nepozna višu granica Istre, nego Istre, koju bijaše kroz pet vjekova pod vladom Venecije, i koja je od nje jedva 77 godina „odtrgnuta“.

I namir krevati srece od nesretno tuge i žalosti — ne što bijaše Istre „odtrgnuta“ ispod pandfa mletačkoga lava — već što naši nevoljni Bašćani nisu više Istrani. Oj vi sirote nemile, kako čete podnosti taj grozni udarac, što je pao na vas, kano iz vedra neba grom. Za sada, dok se uvekda srece porečkih gromovnika, primite naše iskreno suđute!

Iz Kanfanara pišu nam 25. t. m. Putem porečke „babice“ doznali smo, da je cesarska vlada odbila naš uklop proti izboru za II. tjelo. Vašim čitateljem poznato, je kako se obavio taj izbor, a mi, koji smo mu prisustvovali, očekivali smo obćenito, da će biti unistovan. Ali čovjek snaj a Bog boguju, kaže naša poslovica.

U istom broju glasovite „lažitorbe“ napada drzovito na našeg velevidnog g. kaptana poznata krajevska podrepnica i dopisnik puljskoga „sollica“. Prisiha mu naimo crnu laž, da je našim kmetovom obećavao novca iz puljske posujilnice uz 4% interesa i da će njihovo vino prodati na Kranjaku uz visoke cijene.

Što se tiče novca iz puljske posujilnice — što no ga dobivaju naši seljaci uz 6 1/2% po tvrdnji samoga laži-dopisnika. — g. kaptan nije nikomu obećao niti mogao obećati, da će ga dobiti uz 4% interesa. Neka, nam kaže al. pisar, koji od talijanskih banka daje novca na posudu i to na zemljišta uz 4% interesa? Nadalje želimo znati, da nam kaže gdje su ti istarsko-talijanski bogataši, koji daju svoj novac tako jeftino na posudu. Uतरаst od 6 1/2% jesu na malo srote i na zemljištu hipoteku snosljivi interesi, dočim imade krajela i drugih talijanskih pivjacija, koji pitaju i dobivaju 5—10 puta više interese. Mi smo jur naveli primjere i imana dotičnih krovopija, al nebijahu kanfanarskog smušenjaka, da nas pobije.

Al što da kažemo o zlobnoj porugi glede cijene na vino. Zar neznaš, zlobna ljo, tko je pomogao sakriviti, da je pala tlo nizko cijena istarskomu vinu? Nesjećas li se tko je od istarskih zastupnika na carevinskom vijeću glasovao za trgovački ugovor sa Italijom, u kojem se ugovoru nalazi i nesretna klauzula o vinu, usljed koje je pala cijena vina tako nizko, da ga naši ubogi seljaci daleko izpod cijene mudnjim. Za taj ugovor — dotično za klauzulu — glasovali su talijanski zastupnici Istre Bartoli i Rizzi, dočim su naši zastupnici Laginja i Spiničić govorili i glasovali proti tomu ugovoru. Oni su predviđjali i znali, da će radi one nesretne klauzule nizko pasti cijena našemu vinu, pak su kao pravi zastupnici puka sve moguće učinili, da to zlo preprieče, dočim su talijanski zastupnici na nas zlo i nesreću navališti pomogli.

G. kaptan ima dakle već u tom dosta dobro orudje za agitaciju, kad bi se s njim hoti oti služiti i proti talijanskim zastupnicom i proti onoj stranci, kojoj pripada kanfanarsko brundalo.

Talijanske pokrajine. Talijanske novine Primorja — Istre, Trsta i Gorice — kađ će da oznaše voličnu i važnost talijanskega življa u Austriji, ili kad traže kakvu neopravdanu povlasticu za sebe, vidu u sve četiri strane svijeta: to mora biti, to zahtjeva interes, to odgovara zakonu i pravici — to traži probitak „delle cinque provincie italiane“. U te blaženo „provincie italiane“ ubrajaju naši „kromni“ sujednici Istru, Trst, Goricku, Dalmaciju i talijanski dio Tirola. Statistiko u ruci dokazano bijaše što i sto puta tim mudrijanom, da su na krivom putu, da varaju sami sebe kađ bunčaju o nekakvom talijanstvu rečenih pet pokrajina. Mimoiščed južni Tirol, koji u ostalom nasadnjačja jošte sam za sebe jeunu pokrajnju, pokazati ćemo našim nezaintim sujednom i iz izbora u delegacije, kako su smješni dočim tvrde, da su spomenute pokrajine talijanske.

Glede Dalmacije povukli su dočude ponešto robove u se, ali jošte se uvijek nadaju povratku onih krasnih vremena, kadno bijahu absolutni gospodari u toj hrvatskoj zemlji. Današ, osim obćine zadarske, nalaze se sve ostale u hrvatskih ruknih, te jedino smušenjaci bunčaju jošte o nekakvoj talijanskoj nerodnosti u Dalmaciji. Tuhobnji Talijani iz Dalmacije (kad nas zovemo takove šarenjaši) neizajju niti jednogga zastupnika na carevinskom vijeću, jer onaj jedin, što no ga poslaše za zajednicu sa Srbi u Beč, jest polu Srbin, polu Talijanac, ili niti jedno ni drugo, već pomieničeni Talijanaš. U delegaciju izabrani su kao delegat i zamjenik mu dva Hrvata.

Drugu „talijaneku“ pokrajnju Istru, u

kojoj pribivaju dvie trećine Hrvata i Slovenaca (po talijanskoj statistici) zastupati će u delegacijah jedan Hrvat a zamjenikom mu je opet Hrvat.

Goričku — u kojoj su skoro u istom razmjeru Slovenci napram Talijanom kano i mi u Istri, zastupati će u delegacijah jedan Slovenac, a drugi mu je zamjenikom.

Procetala bi nam samo pokrajina Trst, koju sačinjava grad Trst sa okolicom. Tu pokrajnju zastupaju u Beču četiri zastupnika, tri Talijana i jedan Slovenac. U delegaciji izabrana su dva Talijana, jedan kao delegat, a drugi kao zamjenik. Ređenu trojicu talijanskih zastupnika nebira pako radikalnih talijanska stranka, koja vodi ovdje glavnu riev i koja imade upravu grada-pokrajnje u svojih rukuh. Ogromna većina tršćanskih građana talijanske radikalne stranke neče da išta znade za Beč. Ta stranka — kano se sama krati „Partito del progresso“ — nasudjeluje kod izbora u grad Trstu za Beč, držeći se onih načela, kojih su se držali istarski talijanski zastupnici u zemaljskom saboru u Poreču, kad su imali iz svoje sredine poslati zastupnike u Beč, te mjesto da biraju, isjavivše „nessuno“, t. j. da ne šalju nikoga. Trojicu tršćanskih talijanskih zastupnika šalju u Beč c. kr. činovnici, šaka umjerotnih Talijana, slavenski odpadnici i od vlade odvijani veleposjednici ili vlastelci. Sa tom trojicom imaju odlučujući talijanski krugovi veoma malo ili ništa zajedničkoga nego to, da su jedni i drugi nam Slavonom jednako protivni i pogubljeni. Ona trojica, birana pomođu cezarске vlade, odvijana je više manje od nje, te nemože kazati, da zastupa vladajuću stranku u Trstu, koja je istovjetna sa vladajućom strankom u Istri i Gorici.

Kako vidimo iz svega toga, od namišljenih talijanskih pokrajnjih Austrije neče biti nijedna zastupana čisto talijanskim zastupnicom u delegacijah, dočim će biti Istre, Goričke i Dalmacije po samih Hrvatih ili Slovenih. Pa neka tko reče, da to nisu „le provincie italiane“!

Česki učitelji u Trstu. Učiteljsko društvo „Komenskij“ sa sjelom u zlatnom Pragu, javilo je ovdšnjem narodnim društvom, da se kani okolo 20. agusta na glavno izletu na jug svratiti i u Trst. Izletnika biti će 2—300. Posjetiti će najprije izložbu školskih učila u Zagrebu, a odatle će na Rieku, Pulu i Mijetke pak iz Mijetaka u Trst, gdje će ostati jedan dan i jednu noć. Ako nepromjene programa, imali bi stići u Trst nedelju dne 21. agusta.

Slavenski krugovi grada Trsta uđiniti će — u koliko je to u naših okolnostih moguće — da prirede sjevornej braći čim ugodniji boravak gdje namju. U budućem broju više o tom.

Iz Opatjelšćine pišu nam 1. t. m. da nisu dobili naši obćinari odgovora na reklame proti izbornim listinam u tri dana kako to zakon propisuje. Reklamirali su već dne 28. Julija a odgovora nedobivše do 1. agusta. Mi si toga inače nemožemo tumačiti van tako, da je dotična komisija uvažila ove reklame.

Krnjeli i šarenjaši pozivlju još uvijek nekoje naše obćinare bud pod kakvom izlikom na dogovore. Do sada bill su veoma riedki slabih, koji su njim išli na „vrgun“ a nadamo se, da će kod toga i ostati, to da će nazovi-gospoda ostati dugim nosom.

Po našoj vanjšćini raznosao je se glas, da je neki optajelki Talijan u nedelju dne 17. Julija vikao po gradu veiozdajničevički riev, da to su ga htjeli oružnici zatvoriti, al da su to drugovi toga „nepašćenca“ zapriedili. Nekoji da su bili već radi toga na sudu u Motovnu.

Kako rekoh — tako se puk pogovara, a ja nejamčim, da je uprav tako. U ostalom: Vi čete za to najbolje doznati — ako je istina — od porečke „babice“.

Italija Irredenta. Pod tim naslovom donasa vredna gorička „Nova Soča“ u br. 81. od 28. Julija koliko sledi: „Tako se zove poseban dio milanskoga dnevnika „Il Secolo“ (Stoletje), u kojem donasa dopise i vijesti iz „ospašenih talijanskih pokrajina Austrije“. Čovjek nebi vjeroval kakvom se besramnošću i drzovitouštjeraju u tom listu ođite Irredenteke komedija. Evo dokaza: U „Secolo“ od 21. t. m. štamato dopis iz Trsta, koji govori o mnogih iznimnih predmetih. Među ostalim kaže i sledede: Zloglasni „Diritto Oroato“ tjednik, koji izlazi na troškovo ruske vlade, da širi slavensku propagandu u Istri — govorioć u ugarsko-hrvatskom parobrodarskom društvu, javlja, da će biti nazvan neki novi parobrod imenom našega priestolnoga grada Zagreba. Odvažna „L'Istria“, najbolji Irredenteki časopis u pokrajnji, od-

govorila je na to, da ako je vrijeme „galantnomo“ tada će Istre imati drugu priestolnicu („— se il tempo è galantuomo, l'Istria avrà un'altra capitale“). Ti mi rievčmi smjerata je na Rim. Drzavno odvjetačstvo u Rovinju nije do sada zaplonilo „L'Istria“, i tako se je mogao odvažni listić raziriti po cijeloj pokrajnji noseći odludan odgovor ratobornomu listu svete Rusije...

Tako jo dakle — kao što smo uvijek izložili! Irredenteki dopisnik kaže sam, da je „L'Istria il miglior giornale irredentista della Provincia“ koji hoče, da bude Rim njegovom priestolnicom. Što će na to sada gospodin Bartali; hoče li opet tajiti irredontizam u Istri? „Diritto Oroato“ hoće je imati Zagreb svojom priestolnicom, radi toga je taj list panslavistički, koji izlazi na troškovo ruske vlade! Zasljepljenici!

Zanimiva je takodjor tvrdnja, da je „L'Istria“ najbolji irredenteki časopis; kod nas imade dakle i drugih irredentekih časopisa, koji su pako u Irredontizmu za nekoliko koraca jaša „L'Istria“ zasostal, što će na to naš „Corriere“, koji govori varda o svojoj miloj sestrici — porečkoj „L'Istria“!

Toliko „Nova Soča“, kojoj će biti porečka gospoda zahvalna, što će eto po njoj doznat, ono... što su davno i vrabci u Poreču snali.

Altrochd „Russie“ o „Panslavisti“ dična „bablico“!

Iz Motovuna javljaju nam, da bijaše na 18. pr. mj. prva sjednica novelizabraneoga zastup. va. Pošto jo bivši načelnik g. dr. Suran odlučno odklonio čast načelnikou, izabran bijaše načelnikom gospodin Augustin Tomasi. Vidit ćemo, da li će slediti novi načelnik atope svog provridnog predšastnika, ili će se postaviti odlučno na skrajnu talijansku stranku. Biti će po svojoj prilici ovo posljednje, jer je sam odlučan Talijan.

Ovud i u susjednih obćinah trubi poznato „trubilo“ vješt, da su bili kod zadnjega saborakoga zasjedanja u Poreču hrvatski zastupnici proti gradnji željeznice iz Trsta u Poreč. Mi upućujemo toga klevotnika u Poreč k „babicom“ Marku, koji će mu, ako je iskren, kazati, da se pitanje o gradnji željeznice zateže, jer ju neče talijanski zastupnici, koji su u voćini i koji odajuju bez hrvatskih zastupnika, koji su u manjini.

Iz Mošćencah pišu nam 1. t. m. Pošto se iz našeg mjestanoga odavna ništa nečuje u Vašem cijenjenom listu, g. uredniček, kao da i nes kava nebeska nekrije, stoga namih napisati Vam par rievči, da se na nas posve nezaboravi.

Ljetina ide liepo do sada; grozdja se pokazalo, toliko i tako liepo, da se ufa naš kmet imati do godine sto prodati i guonuti, kad ga bude sunčana žega umarala. — Željno očekivamo dađ, kao žadan jelou ivor voda, no hvala Svoivnjemu se namudilo ovih dana sasvim došti.

Nesnamo što rade više oblasti sa našom izpražnjenom župom; nu mi čekamo mirnom dušom novoga župnika, buduć sjegurni, da će nam ostati naš obiljubljeni g. Antua Puž, demu se veseli sve što je pošteno i došitio.

Vriedno spomena jošta, da se 15. pr. m. svršila ovdješnja pučka učiona. — Naša djeca upravo krasno napreduju, što se imade zahvaliti g. učitelju, koji neumorno radi okolo napredka naše djeco. — Već jo doba, da se i u Dragi sagradi škola, jer djeca imadu proke 1 ure hoda do škole, a to jo bogmo previse u ziml i u vručom ljetu.

Čuje se iz pouzdanog izvora, da kano dva dečka idi na hrv. gimnaziju riečku, što jo za cijelo veoma pohvalno. Jedan učiteljski kandidat položio je dobrim uspjehom izpit zrelosti, a gospodična M. V. položila izpit ručilni djela u Gorici. — Tako napried, dični Mošćenčani, jer tako ćemo probuditi ono, što je zaspało pogriješkom naših priovja. — Pokazujte i činom, da Vam leži svim na srcu napredak djeco naše i svega naroda.

Veselica slovenskih i hrvatskih učiteljskih abiturienta obdržava se danas dne 4. t. mj. u gornjih prostorijah stare stricijane u bielej Ljubljani. Kod veselice sudjelovati će vojnička glasa. Osim toga imade na programu višo pjesama od naših najboljih skladateljca, te narodna igra „Izgubljeni sin“, što ju je napisao abiturient g. E. Gangl.

Početak veselice u 8 sati na večer; uzlazina 50 nevč. sa osobu; milodari primaju se za zahvalnoću. Čieti dohodak namijenjen jo društvu „sv. Cirila i Metoda“ te „Narodnoj školi“. Želimo što bolji uspjeh združenoj slovensko-hrvatskoj mladeti!

Na glavnoj skupštini školskog društva „sv. Cirila i Metoda“, koja bijaše danas osam dana u Postolju, i kojoj prisustvovalo toliko članova iz Koruške, Štajerske, Kranjske i našega Primorja, kao i jednog dosadašnjeg skupštini, zamolio je urednik našega lista skupštinaro, da izvole ussti do znanja, da će se za Istru ustrojiti posebno školsko društvo, jednako „sv. Cirila i Metoda“. Skupština primi na znanje tu radostnu vijest burnim odobravanjem.

Toliko za danas, a do mala — ako Bog da — progovoriti ćemo o tom pitanju obširnije.

Hrvatska čitaonica u Linderu imati će dne 7. augusta u 6 sati na večer u vlastitih prostorijah skupštine, na koju se svi članovi i ovim putem pozivaju. Odbor.

Zemaljski dnevnici i listine. Pod tim nazivom čitamo viest, u talijanskih novinah, da traže porezni uredi u Buzetu i Motovnu dva dnevničara u poslu zemljorozerotnino (exoner). Trajanje službe ustanovljeno je za jednu godinu sa plaćom, polag sposobnosti, od 1 for. do for. 1 i 50 nov. na dan. Tko želi moliti za ta mjesta neka se obrati na zemaljski odbor u Poreču ili na navedene porezne uredi.

Izlet u Dekane. U nedjelju oko 2 sata poslije podne odrinulo je iz Trata do 80 osoba, što kočijami što jardiinierami, put naše Istre — a u sjelo obćino Dekani. Premda je sunce dobrohno pripicalo, ipak su putovalo ugodno, jer su izletnici našli neutralniji pjevači putom bodrili i razveseljavali. Među izletnici bijaše poznajivih sokolaša, pjevača i tamburaša — dakle sve živa i vatrena omladina. Isticali se osobito naši dšni sokolaši svojom krasnom odjećom.

Na putu zaustavilo se izletnici u selu Škofija, gdje ih je brateki dočekalo domaće obćinstvo i gdje se okriepiše čašom vrlo dobre kapljice.

Jedno čotvrt sata izvan mjesta Dekani došlo nas mnogobrojno obćinstvo sa glasom i domaćini prvaci na čelu. Pred izletnike stupi obćinski načelnik g. Mahnič i pozdraviv ih kratkom besjedom uzviknu im: „dobro došli“. Starosta „Sokola“ g. dr. Gregorin odzdravi na pozdrav, zahvaliv se srdačno na krasnom dočeku. Tada se uputi duga povorka sa glasom na čelu put mjesta. S jedne i druge strane puta pozdravljalo je trćanske goste oduševljeno obćinstvo burnimi živio-klici, dočim su na obližnjemu brežuljku grurali mužari.

Samo mjesto bijaše okićeno većinom narodnimi zastavami; na ulazu i uredni mjesta podiglo dva slavoluka sa sljedećim napisu: „Srčan pozdrav bratom slovenskim!“ i „Živili Slovenci!“ Ulažeći goste pozdravljalo je mnogobrojno obćinstvo najsrdačnije, te se napokon povorci priključilo i svi se zajedno uputiše u gostionu bivšega načelnika g. Grižana, kamo dođoše i dva oružnika iz Kopa. Prostrana dvorana, dvorište i prostor za kućom najednom se napuniše. Gosti se okriepiše dobrom hranom i još boljom kapljicom. Naši pjevači i tamburaši razveseljavali su oduševljeno obćinstvo izvratu; povadljiviju nebijahse konca ni kraja. Čim ju sunce zapalo za goru, sve izadje u dvorište, gdje se nastavila zabava. Predsjednik pjevačkoga društva iz Trata g. dr. Glasler, stupiv na uzvišeno mjesto, progovori sahranom društvu iztaknuv povod izleta Trćana, pozdraviv rodoljubne Dekance i zahvaliv njim se još jednom na sjajnom dočeku. Govor prevriednoga gospodina predsjednika primila je razdragana množina oduševljenimi živio-klici i živahnim pleskanjem.

Nošto kasnije progovori sa izstoga mjesta i urednik našega lista. Pozdraviv rodoljubne Dekance i njihovu susjedno Pomojance, koji su došli u liepom broju braci u posjete. Izpriča državno zastupniko g. Laginju i Spindića, za koje se je neprestano povicitavo, da li će i oni doći, te obeća u ime njihovo, da će i oni svakako drugom zgomom mođu svoje birae doći, da im položie račun o svojoj djelovanju i da se obavieste o njihovih težnjah i željah. Čim je to izrekao, stupi pred govornika c. kr. oružnik, te mu rodo odloženo, da neomije dalje govoriti, jer da govori nestoje u programu. Nalugu se je valjalo pokoriti. Govornik reče na to slusateljstvu: „Brado! ja dalje govoriti neamijem, a toga završujem sa uzvikom: Živili naši zastupnici Laginja i Spindić. Mođu razjarinom obćinstvom nastade neopitavo klikevanje s jedne strane, a s druge oduševno prosjeđovanje proti neodokojivim zavrani. Triozniji i hladniji rodoljubi imali su posla oko su umirili ogorčeno obćinstvo, koje je davalo jasno i odlučno izraza svomu nezadovoljstvu.

Mi vjerujemo rado, da sa oružnici

vrtili svoju dužnost t. j. da su radili po nalugu, ali nepojmimo, zašto se je dozvolilo govoriti Petru a Pavlu ne, i zašto se nije ovoga privatno opomenulo, da neomije u obće govoriti. Tako bi se bilo isbjeglo onaj razdraženosti i ogorčenosti, koja je bila bez dvojbe nemila i samoj gg. oružnici. Govor bijaše veoma kratak, ali učinak dugotak — ogroman. Hvalimo Boga, da je sve tako prošlo.

Poslije ovog nemilog međjučina nastavlja se živahna zabava uz svuk divne tamburice i joku rodoljubne i vatrene pjesme.

Oko 10 sati sakupiše se izletnici na snak trublje oko 6. staroste, koji se zahvali jušto jednom svim prisutnim obćinarom dekanskim, napose njihovim prvakom na sjajnom bratom dočeku doviknuv im na razatanku srdačni: do vida!

Povorka se opet uredi; glaaba na čelu udara domoljubnu koradnicu, pjevači odgovaraju bojom pjesom, sa svih strana klike se i pozdravljaju, a bengališki ogran razveseljuje uzburkanu i oduševljenu množinu. Izletnike doprati mlado i staro, mužko i žensko izvan mjesta do vozova. Tuj nastade inanova, i ako je moguće oduševljenije, klikevanje. Izletnici sjedoh u vozove izrukovav se srdačno sa stariji i noviji znanci. Na razatanku orlo se oduševljeno: „Živili Dekanci! živili trćanski Slovenci! dočim se je glasbu premješnau sa pjesmom jedva čuti moglo. Rekamo si napokon i zajedni sa Bogom! jer je silno klikevanje, glaaba, pjev i bengališko avletio počelo uznemirivati nestrojivie konje. Da, doviknuamo si srdačni sa Bogom! al ne na viece, već do prvog, i ako bog da, ugodnog i milog vida.

I na povratku zaustavilo se izletnici za pol sata u rodoljubno Škofiji, gdje ih je opet mnogobrojno pućanstvo radostno dočekalo i živahno pozdravilo. Odmorio se ponešto i osvježiv si suho grlo od prašine, zaplovaše naši neumorni pjevači par pjesama, pak hajd na vozove, te praćoni burnimi živio-klici, krenuše put Trata, kamo stigoše malo iza pol noći.

Izlet taj ostati će bez dvojbe svim izletnikom u najugodnijoj uspomeni, a da će se ga sjećati i naša brata u Istri, jamči nam ono iskreno i srdačno veselje, koje se je svim i svakomu caklilo na licu; to nam jamči i ono nopriskijeno a vruće oduševljenje, kojim dočekalo i odpratiše premlimo im goste iz Trata. Nemožemo zaključiti a da se nezahvalimo što toplije svim vriednim Dekancima, navlastito njihovim prvakom na sjajnom dočeku, a nemanja hvata našim rodoljubnim društvom u Tratu, koja zasnovalo i izvedoše taj krasni izlet, koji neće ostati — ako bog da — bez dobrih posliedioah. Živili i vivat sequens!

Za druđu sv. Cirila i Metoda nabrag je gosp. Jakov Perhac, trgovac u Tratu, 2 for. i 10 nov. u selu Vileniki nedaleko Poreča u kući Antona Vilenika.

Zastupnik banke „Slavije“ za Medulin i okolicu g. Jakov Kirac, trgovac u Medulinu, molli nas, da upozorimo naše pućanstvo na Puljćini, osobito ono iz Pomora, Premanture, Lišnjana, Sišana, Altura itd., da mu nije moguće radi njegovih posala posjediti ta mjesta, pak molli svakoga, koji se želi osjgurati kod rećene banke, da se kod njeza ustmeno ili pismeno oglasi, te da se on tada uputi i u svako mjesto, kamo se bude želilo.

Zadovoljujuć ovim molbi našeg čestitog rodoljuba g. Kiroa, upozorujemo svakoga, koji nije proti ognju osjgurvan, da to čim prije učini, i to kod spomute banke, koja brzo i točno izplati svaku škadu.

Primorsko planinske društvo, sa sjelom na Sućaku kraj Rieke, pridružilo se u nedolju dne 24. pr. m. izlet u ilirsku Bistriicu. Izletnici odputovali su iz Rieke željeznicom u 4 sata 25 časa, popodne a stigli u Bistriicu u 6 sati. Tuj su razgledali izvor Bistriice, to samo mjesto i sujedno Trnovo sa okolicom. Poslije bijaše zajednička večera, kod koje se je druđe ugodno zabavljalo. Izletnikom pridružilo se i domaćeg obćinstva. Većerijim vlakom vratilo se izletnici na Rieku.

Oglas i molba. Za nadgrobni spomonik preblegomu pokojnom sudruđu Zdravku Preložniku u izvillli su do sada darovati p. n. gg.: Štefan Šiškovci, Štefan Debanjak, Nikola Butković, August Raičić, Kati Kurat, Ante Trošt po 1 for.; Ivan Kuret, Andre Mikšić, Fran Jerob, Alojzij Bunc, Alojzij Pauli, Josip Jančar po 2 for.; Josip Pedarić, Josip Valentić, Karol Mahnič, Jakov Jakac, Kristijan Bogatec po 1 for. 50 nov.; Ema Defrancoschi i Sava Vlah, skupa 1 for. 50 nov.; Ivan Križnić 1 for. 20 nov.; Franja Stantić 60 nov.; Andrej Vertovec i drugovi skupa 4 for. Svega 32 for. 70 nov.,

Svim ovim milostivim darovateljima izričemo ovim srdačnu zahvalu. Ostaju gg. drugove i prijatelje, koji neposlale jaite obćonane milodar, kano i druge, koji kame atogod u ovu plemenitu svrhu darovati, molimo liopo, da to čim prije učini izvole.

Napose pak molimo onu gg., koji su u svoja vrijeme preuzeli u istu svrhu prirodne sabirne arke, da bi nam isto sa sahranimi milodar i kratko vrijeme poslali, li da bi nam se bar oglasili, da znamo na čemu smo.

Za odjek „Slovenskoga učitelj. društva za koperski okraj“ sa podignute Preložnikovog spomonika.

U Boljuncu, dne 14. julija.

Miroslav Anžlovar.

Uspomena na otkriće Amerike. Ove godine na dan 12. oktobra navršit će se 400 godina od kako je Kristof Kolumbus zaplovio atlantskim oceanom, to otkriće nevi dij svijeta — Ameriku. Uspomena za taj velovazni događaj proslaviti će se ov i onkraj oceanai. Sv. otac napisao je za tu prigodu encikliku, u kojoj govori među ostalim o velikih zaslugah Kristofa Kolumba za katoličku vjeru ter nalaze, da se imaju čitati na dan 12. oktobra ove godine svećane sv. misie u orkvah Španjolske, Italije i Amerike. I biskupi ostalih država mogu dopustiti, da se taj dan radi istog zroka čitaju sv. misie.

Što je novac? Krana ne forinta.

Kratka pouka sa potrebnimi skrižaljka. Pririodo dr. Juraj Vrbanić. U Zagrebu 1892. Pišćeva naklada. Strana 44. Ciena 20. nđ. Tiskao dioničko tiskare. Pijegom nadstojeteće novćane promjene u Austro-Ugarskoj državi napisao je g. pisac popularno djelo, kojim se lahkim i razumljivim razlaganjem tumače nove novćane vriednotie. Baš u odoeno vrijeme izšla je ova važna knjizica, te ju i mi što toplije preporučamo našim čitateljem. Imudniji rodoljubi imali bi naruditi kod g. pisca (dr. Juraj Vrbanić gradeki tajnik u Zagrebu) više komada na jednom, te ju podijeliti puku badava ili za njezinu cionu. Našim učiteljem preporučamo ju napose, da ju upotele te školskoj djeci protumače i razlože. Kod svake promjene novćano vriednotie nastaju u puku meteži, a liečavi varalice snadu te kadšto u svoju korist izorpti. Valja dakle na tu promjenu niže razređo pućanstva pripraviti valjanom podukom.

G. pisac neće nam zamjeriti ako mu kažemo, da nam je žao, što nije našao ili postavio shodan naziv za stoti dio krune, za takozvani „Heier“. Možda bi se moglo pridržati za „novčić“.

Tamburaški zbor hrvatskoga akademickoga društva „Zvonimir“ u Beču podao se ovih školskih praznika na umjereni putovanje. Na 24. pr. mj. imao je sigurniti iz Beča u Maribor, na 26. na Rieku, na 28. u Opatiju, na 30. u Zadar, na 1. augusta u Split, na 3. u Makarsku, na 5. u Starigrad, a na 7. opet u Split. Po ovih tih mjestih i gradovih pririodo je il će pririediti koncerte, kod kojih igra tamburica glavnu ulogu.

Najnovije skladbe za tamburaški zbor. Ovih dana izadi će nakladom skladateljstva Viliama Gustava Broža, kapelnika gospojinskog i mužskog tamburaškoga zbora na Rieci, i zborovodje „Jadranske Vile“ na Sućaku, — usljed ponuku prijatelje glazbe — njegove najnovije skladbe za tamburaški zbor, koje su bile na Rieci i u Zagrebu primijene najviedim oduševljenjom i pobudilo veliku senzaciju. Između ovih osobito su njezne sljedeće, koje su udećene za podpunu tamburaški zbor. I. Domovina moja, fantazija čestih pjesama (Brać solo). Ciona partitura 1 for. 50 novčića. II. Iz hrvatskog Primorja, fantazija hrv. nar. pjesama sa kolom 1 for. 50 nov. III. Ljubim ti, mazurka, posvedona hrv. nar. ditanici na Rieci. 1 for. IV. Perka, polka français (omiljeli komad slusajuće publike). 1 for. V. Spavaj sladko seronada za brać uz pratnju tamburaškoga zbora. 1 for. — Izim toga izadi će jošto sljedeći komadi, udećeni samo za brać uz pratnju glazovira: a) „Au revoir“, romanca. 1 for. b) „Le Carnaval de Venise“, fantazija sa varijacijama, posvedona tamburaškom umjetniku gosp. Milutinu pl. Farkašu. Komadi mogu se dobiti bud postanskim podučedom, bud franko, ako se novac unapried pošalja na skladatelj V. G. Broža (Rieka-Sućak, Villa Ružić br. 4).

Molba na gg. učitelje u Istri i na otocli. Niže podpisani uljudno molim svo mođe čestito kolego, gospodu učiteljo i ostalo prijatelje naroda naše Istre, da iz patrijotičke ljubavi učine mi veliku uslugu, da svaki po svojem kraju i svuda, gdje mu

se prilika pruži, sabere svo narodne pjesme i bugarštine (osobito stare), koje pak pjeva u raznih prilikah svojega života, po miloj našoj Istri.

Ja, se tim bavim već dugo vremena, ne samo za otrogriju Istaraku, za koju se još gradivo sabire, nego želim još sastaviti, posebno „Sbirku“ narodnih pjesama cijelo Istre; pošto opažam, da na nekojli mjestih pjesma nam se gubi, zato ju nastojim, da se u posebnih knjizi sahrani ovo narodno blago našemu potomstvu.

Osobito pak preporučujem se gospodi kilegom iz koparskoga, volokoga i lošnjakoga kotara, jer odonud ih ima još namjenja. Sada, brajto, bližaju nam se praznici, pruža vam se baš zgodna prilika, da možete lahko a pukom obćiti, to toga čete lahko dobiti kod starijih ljudi, veseljakah i nekojih ženskih glava.

Da bi mi svaki poslao dvio ili makar jednu pjesmicu, moja sbirka bi se prilicno liepo obogatila i dielo bi postalo savršenijim.

Svaki, koj što sabere neka, mi to izvoli odposlati do svršetka dojdućega mjeseca oktobra. Na ljubavi i trudu zahvaljujem se već unapried čestitaj gospodi kolegom.

Stjepan Žiža, učitelj u rovinjskom selu.

Našto o ponosu i njegovih srodnicih. Napisao Škender Fabković. U Zagrebu, nakladom pisca 1892.

Glavna skupština „Matica Hrvatske“ držana je dne 19. junija prije podne u dostatan broj članovah. Predsjednik „Matice“ g. T. Smičiklas orao je u svom govoru povjest društva za minulih 60 godina. Ova će se historija štampati u knjizi spomenici, koju će „Matica“ izdati. Iza toga čitao jedruženji tajnik i blagajnik g. I. Kostrenčić izvješće za minulu godinu. Pokojni Robert Franković ostavio je društvu 100 for. vladu je dala 1800 for. prof. Milčetić u ime svoga pokojnoga tasta 50 for.

„Matica Hrvatska“ izdala je prošle godine 9 knjigah u nakladi od 8100 iztiskah po komadu u roku od 6 nedjeljah. Ove godine izdati će Matica Hrvatska „Spomen knjigu Matice“ od profesora Smičiklasa i dra. Markovića. Hrvatsku antologiju od Badalića, Hoićeve „Silke iz obćeg zemljopisa“ 2. svezak, prevod Mignotove poviesti franczeke revolucije od Habara, za tim knjigu „Kristof Kolumbo“, otkriće Amerike od prof. Carića. Za tim će izdati tri radnje Gjalškove i jednu radnju od Novaka, i u prevodu grčkih i rimskih klasika: „Plutarh“ knjiga druga od Senza.

Tajnik g. Kostrenčić predlaže na ime odbora četiri predloga: 1. da se ostanci grofa Janka Draškovića, osivača „Matice“ prenesu iz Buk Bana u domovinu i sahrane u ilirskoj arhadi; 2. da za podporu ostarijih ili neomoih književnikah te njihovih udovicah i sirotčadi utemeljiti „Matičin“ imetko, odnosno prihoda zaklada od 10.000 for., koja će se prihoditi na kuću; 3. da se započetu izdavanju knjizica na kuću; 4. da se započetu izdavanju djela modernih klasika, za koje je i vis. kr. zam. vlad. obrekla podporu — i 4. da se nastoji nabaviti dio zemljišta uz „Matičin“ kuću u Petrinjskoj ulici i time pojeđ „Matice“ zboru i Petrinjskoj ulici i time pojeđ „Matice“ zboru, odnosno kuću nadograditi i na onu stranu. Ovi su predlozi prihvaćeni jednoglasno te je gosp. N. Grubina namab darovao 50 for. u zakladu za podupiranje siromašnih književnika.

Kod obnove odbora izabran je stari odbor: od novih je jedino izabran g. Babić. Na večer bila je gostba za odbornike i radnike.

Bratovština hrv. ljudi u Istri. Uplatili su kao članovi utemeljitelji: Gjuroković Vladi mir asistent farmacije u Zagrebu for. 30, dr. Schvarz Igo ljednik u Opatiji for. 25.

Darovali: Profesor Milčetić Ivan na Rieci i supruga mu Štefanija prigodom smrti nezaboravnog im oca odnosno tasta, odvjetnika Lendvaj Stjepana u Varaždinu poklanjaju dšnoj i zaslužnoj Bratovštini“ svotu od 50 for. — Dječić Karlo štodions u Križovciah za podporu siromašnih djaka for. 25, — Karlovnčka štodionica for. 20, — Zastupstvo obćine Kastav for. 25, — Predsjednik dštonice „Zore“ u Opatiji, izlostrajuć jedan dobiveni dar tombole, poklonio dočidnu svotu od for. 50 novčića. „Bratovština“. — Gospodje Fablančić Avolina u Krku sakupila tamo u krugu prijatelja for. 14. — G. dr. Arneri Roko u Graou prigodom promocije na časta doktora prava for. 10. Graković Niko sakupio u Bakru u jednom društvu uz uzklk: „Živili Spindić Laginja“ 1 for. 70 nov. — Kirac Marija u Zminju sakupila dne 15. aprila u Ocu prigodom blagoslovanog sv. srahništva for. 5. — Miklavčić Marija u Zminju sakupila tamo

U radionici kleparu
GIUSTO BIASUTTI
opunomoćena grad. radionica vodova u najljepšim ulicima Via Barriera vecchia Trst broj 10 gradi i drži na skladištu kupolji u posudah, sa stolicama sa ili bez peći iz cinka svrsto građeno, to izvadja i druge radnje kleparu uz najviše cene. Ilustrovani cenici dobivaju se gratis. 11-52

Za štrcaljku 5-20
proti mildevu (peronospori)

prihvaćenu od poljodjeljskog društva u Trstu prima se narudbe do kraja tekućeg mjeseca kod
ERMANO TUREK i drug
Ulica Santità br. 11. u Trstu.

Drogerija
Augusta Rizzoli-a
ulica Malcanton br. 13 u TRSTU
skladište sveića voćanah, ljekovitog ulja, mineralnih voda, raznih ornila, boja i kistova, sapuna mirisavih i za pranje. 10-52

Drogerija
Arturo Fazzini u Trstu
Ulica Stadion 22. — Telefon 519.
Velik izbor mineralnih voda, zamijenih boja na ulju najljepše vrsti; crveno, žute, zelene, ruzičaste i crno po 23 vrste kila. Olovno bijelo po 82 vrste kila; najljepše bijelo najfinije po 40 vrste kila. Osim toga velik izbor boja na vodu i kistova svake vrsti po cijenah, s kojim u njih moguće konkurirati.
Skladište glasovitog pokropitelja od Kwidzo (Kornburger Viehhäuterpulver) za životinje. Izbor mirdodja, boja, liekova — skladište sumpora i modro galica za porubah kod traja. Naručiteljem daje se bezplatna poraba telefona. 6-52

Fran Epron
ulica Arcata.
Slikar znakova, svake vrsti grbova, dekoracija umjetničkih, slikanih stakala, drva, mramoru i prozirnih alika. 11-52

Projektna ličitba.
Čaj „Tisud ovetja“ (Millefiori.)
Čisti krv. Izvratno sredstvo kada pešo u želudcu, kano i protiv neprobavljivosti i hemoroida. Jedan samot dostavlja za izlucenje stoji 50 novč. a dobije se u odličnoj ljekarni
PRAXMARER (telefon 207) „Al duo Mori“ TRST: Piazza grande. 11-52
Poštarsko pošiljke odprama se odmah uz 55 novč. ili toliko listovnih maraka. Pozor pred provarom.

Krasne uzorke šalje se zasebnikom b-dava. Knjige za krojačo nehrankovano.
Tvari za odjela.
Porucien i dooking za visoko svjedstvo; propisane tvari za c. kr. činovničke uniforme, to za veterane, vatrogasce, sokolake, livre; sukno za biljard i igrače stolove, lodan i nepromoćne lovačke kapute, tvari koje se pere, plad za putnike od 4-14 for. itd. Tko želi kupiti jeftine, poštene, trajne, čisto vrućene sukne tvari nipošto jeftine, ali, što ih posvud nudjaju, to jedva podnoše krojačke troškove, neka se obrati na

iv. Stikarofsky-a u Brnu.
Veliko skladište sukna u Austro-Ugarskoj. U mojem stalnom skladištu u vrlednosti od 1/2 milijuna for. a. v. to u mojoj svjetloskoj poslovnici jest poljilivo, da prostano mnogo odrezaka; svaki razumno mladeći čovjek mora sam viditi, da se od tako malenih ostataka i odrezaka nemože poslati uzorke jer nabi u kratko blaga preostalo. Ponudjaju li pojedine tvrde odrezke to razaljuju li uzorke, tada su or. od bitavih komada, nipošto od odrezaka.
Odrzaci, koji se nedopadaju, zamjenjuju se il se potvrti u nove. Kod narudbe treba navesti boju, dužinu i cijenah.
Pošiljke jedino uz poštarsko ponušte, 24-23 preko 10 for. franko. 24-24
Doplaje u njemackom, mađjarskom, češkom, poljskom, italijanskom i francuskom jeziku.

Ulica sv. Katerina br. 3
Bogat izbor
pečata od kaučuka i kovnih, jednostavnih i umjetničkih pečata za urade, razna uradila, kovnih tablica za stanove, klike, tvoriva, vrtalnih pečata za označivanje pošiljaka, monogramah, ornila nezabirivog za pečate itd. za najviše cene. — Prodavači i agenti dobju dobar ponust. U pokrajnu idu pošiljke uz pouzda.

G. BATTARA i dr.
TRST 11-52
ulica sv. Katarine br. 3.
Tvorilca pečata i sličnih predmeta.
Jedino društvo plotara
Petar Levichnik i dr.

Osobiti ovratitelji radnja cementom postignuv u tom do sada svuda najbolji uspjeh, o čemu posjeduju mnogobrojno svjedocbe za izvedene razne sustave shodova, kamenica za bašće itd. itd. Izvadjaju cementiranje zidova, izvana te iznutra jamebde za nepromoćivost; nadalje bilo kakvo shodišće u cementu i porcelanu sa kamenjem bita, to je boje i mramora, obavljaju ištjenje shodova svaki popravak uz jako obuljone cienie. Radnje obavljaju najvećom brzinom ovdje i u pokrajnah, Dalmaciji, Istri itd. Za narudbu dosta je napisati dopisnice.
Svaka radnja je zajamčena.
U nadi, da ćemo biti radnjami počešćeni kano do sada, bilježimo se sa štovanjem
Društvo plotara
PETAR LEVICHNIK i dr.
Ulica Madounina br. 21, I. kat, 52-10 vrata 11.

Katolici!
Pomozite mi u orđalnoj velikoj, nu porve stromatnoj obćini Trsta na mjestu sadašnje, stromatne i prodavajude kapale, sagraditi crkvu. Na 1. oktobra radovi bi započeo gradnju, ali nemoćem jošte niti polovicu potrebitih novaca Sraka i najmarja podpora doći do mi dobro.
F R A N K 7-10
Izupnik kod Br. Pia
Berlin, Pallisadenstrasse Nr. 78.

Podpisani vlasnik dvih
drogerija
jedna velika u **Via Sette Fontane broj 12**, druga u **Via Barriera vecchia br. 35 u Trstu**, imade uvijek na skladištu svježih proizvoda, kano ulja, bojah, šing i obilnog sapuna, kamaog ulja, praha protiv zareznikom uz najviše cene.
Proporuča se sugradjanom i izvanjekim za obilato narudbe.
4-12
L. BRACCHETTI.

DROGERIJA
na debelo in drobno
G. B. ANGELI
104-11 TRST 10-12
Corso, Piazza della Legna št., 1.
Odlikovana tovarna čopčev.
Velika zaloga oljnatih barv, lastni izdolek. Lak za košlje, z Angloskega, iz Francioje Nemćioje itd. Velika zaloga finih barv, (in tubetih) za slikarje, po ugodnih cenah. Lesk za parkete in poda.
MINERALNE VODE
iz najbolji znamenih vrelcov kakor tudi romaniško žveplo za žvepljanje trt.

Novosti! 6-10
Srajce za hrilobazce tkano, iz najbo žlih snovih, gladke barve ali pisane, s širokim doli povećnim ovratnikom in dvemi žepi na prslih, popolna volikost, izborno delo. Komad gl. 120
Svileni paal 1 motor dolgi, 6 om. široki, s preobreno dvojno kačesto zaponu. Komad 50 kr.
Klebuk za hrilobazce iz 1-a klobučovine so širokim svilenim trakom ter mošnjikom za nakitje, gl. 2
Ovratnice za hrilobazce 8 komadi gl. 1 razpošilja po poštnem povzetju
Emil Storch
Dunaj, 1. Salzgasse Nr. 65

Novo razlošno liečenje. Svjedocbe glasovitih liečnika. Neškodljivo, bez liečarje.
Svim živčano bolestim
preporuča se toplotu u 22. nakladi traša knjizice
Roman Weismann:
O živčanoj bolesti i kapi, predusretnuću i liečenju iste.
Bezplatno
se dobiva samo u ljekarni **Kaura Zennetti** u Trstu. 7-10

FILIJALKA
c. kr. priv. avstr. kreditnoga zavoda
za trgovino in obrt u Trstu.
Novci za vplaćila.
V vredn. papirjih na 30-dnovnih na 90-dnovnih na 3-mesecni 2 1/2% 2 1/2% 2 1/2% 80- 8% 6- 2 1/2%
Vplacovanja avstr. vrednostnim papirjem, kakori se nabavljaju v okrogu pripozna se nova obrasna tarifa na temelju odpovedi od 17. in 21. odošoo 12. junja.

Kroćnozi odđel.
V vredn. papirjih 2 1/2% na svako avoto. V naplesalih bres obrasni
Nakaznice
za Dunaj, Prago, Pešto, Brno, Lvov, Tropavo, Reko kakor za Zagreb, Arad, Bielest, Gablonz, Gradeo, Hermannstadt, Iomost, Celovec, Ljubljana, Lince, Olomno, Reichenberg, Saax in Solograd. — b r s z troškova.
Kupnja in prodaja
vrednosti, diviz, kakor tudi vrnoćenju kuponov 24-15 pri odbitku 1% provizije.
Pre d u j m i
Sprejomajo se vsakovrstna vplaćila pod ugodnimi pogoji.
Na jamčevne listine pogoji po dogovoru. Z odprlom kredita i Londonu ali Parizu, Berlinu ali u drugih mestih — provizija po pogodi.
Na vrednosti obrasni po pogodbi.
Uljoiki u pohranu.
Sprejomajo se u pohrane vrednosti papirji, siet ali srebreni donar, inosćanski bankorel itd. — po pogodbi.
Naša blagajna isplaćuje nakaznice narodne banke italijanske i italijanskih frankih, ali pa po dnovnom kursu. 15 24.
Trst. 18. maja 1892.

LJEKARNA
A. KELLER
ex Rondolini
utemeljena godine 1769.
TRST,
Via Riborgo br. 13.
Rasprodaje slijedeće osobitosti:
Glasovite i pravu šćir iz Brošio, Ježez-Hlošest, Ošćkano bakalarero ulje; isto ošće sa jodom i željezom. Elixir Coca okripoljuću i probavljajuću. Elixir Coca protiv grznoli. Anaterična voda za usta. Tokudni sapun protiv ozobinam. Obće poznata voda katrama i vutroćvanja katrama. Kašlaju protiv potajnih bolestih. Indljku esencu, ljok protiv zuboboli. Ekstrakt Tamarinda sa Antila. Vино sa Chinom poput Marsalo okripoljućuće žoludca Prašak za zube bijeli i ružičasti. Prašak ciparaki bijeli i orveni itd. itd. Glavno skladišće rogačaško kiselico kneza Esterhazy. 5-37
NB. Primaju se narudbe za tucemstvo uz pogodbe povoljnij i uz pouzdo.

Povlašćena mejnarodna agencija za potovanje
z dekretom kr. ug. vlado 26/4 1891. št. 1799, P. S. III. 28-52
Dragotin Pirelli
(Carlo Pirelli) — Reka, Via del Lido 537 vis-à-vis il molo Adamich.
Prodaja vožnih listav:
za vsako mesto preko ali kopnega (listki za II. razred po znihani ceni); izdaju lista za tja in nazaj za jedno leto z obrasmi po 20%, in to po cenieh, katerega si bodi evropskega ali amerikanskega društva.
Izdaju vozne listke (biglietti di passaggio) za Ameriko — preko Havro, preko Anverse, preko Bremena, preko Hamburga, preko Liverpoola, preko Glasgova i preko Southamptona. — Za Afriko; preko Geneve, preko Marsilje, preko Liona, preko Londona i preko Darmoutha. — Za Australjo; preko Geneve, preko Bremena, preko Anverse i preko Hamburga. — Za prago Iquique (Itd.); preko Geneve i Montevidea, preko Hamburga uprav kroz Magelanova tjesno i progom Ilamburg, Colon (Colon, Panama, z železnico) Panama, Iquique, itd. preko mozja po znihani ceni.
Potnikom ni treba, da zahterjavo navodno vožno karte, niti da misljuje za razrede ali položaj karte. Dosti je, da dojdje do agenciji na Boki for da tu kupijo karte, potem morajo u vsakem mestu ostati, kjer jim je drago od kjer odhaja parobrod ob dnevih, doćanih mu od agencije. Agencija bude pazila na toćna odna
Izdavatelj i odgovorni urednik **Mate Mandić.**

Svi strojevi za poljodjelstvo
vinogradarstvo i voćarstvo.
Mlatilnice,
mline za čišćenje žita,
izbiralnice,
rezalnice krme,
mline za voće,
tiskalnice za voće, grozdje i vino
kao takodjer svakovrstne druge strojeve i orudja za poljodjelstvo, vinogradarstvo i voćarstvo itd. itd. novog izvratnog ustroja razpošilje najjeftinija
IGN. HELLER u Beću,
2/2 Praterstrasse 78.
Ilustrovani katalogi i zalvalna pisma u hrvatokom, njemackom, italijanskom i slovackom jeziku pošiljaju se na žulju bezplatno i franko.
Strojevi davaju se na pokus — jamdi se za nje — pogrebe sa povoljase.
Ciene su iznova sniženone!!! 10-20
Tiskara Dotenc.